T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/576
KARAR NO : 2021/533
KARAR TR : 18/10/2021

ÖZET:İmar uygulama işlemlerinden kaynaklanan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın İDARİYARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H.Ö.
Vekili : Av. Y.E.
Davalı : Mamak Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. H.E.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacının mülkiyetinde bulunan taşınmazın tapu kaydına *"yeşil alan"* şerhi konulmak suretiyle kamulaştırma yapılmaksızın hukuken el atıldığından bahisle tazminat istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

2. Davalı idare tarafından dava konusu taşınmaza fiilen el atılmadığı ve bu nedenle uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğini ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunulmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/06/2021 tarihli ve E.2021/88 sayılı ara kararı ile,** davalı idarenin görev itirazının reddine karar verilmiştir. Davalı idarenin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin başvuruları üzerine de dava dosyası, Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

4. Danıştay Başsavcılığınca, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin l. fikrasının (b) bendi hükmü gereğince idari işlem olan imar planlarındaki hukuki el atmalardan kaynaklanan tazminat istemli davalarda idari yargı yerinin görevli olduğu görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

5. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun *"Kamuya ait gayrimenkuller"* başlıklı 11. maddesinin uyuşmazlıkla ilgili birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

> *"İmar planlarında; meydan, yol, su yolu, park, yeşil saha, otopark, toplu taşıma istasyonu ve terminal gibi umumi hizmetlere ayrılmış yerlere rastlayan Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait gayrimenkuller ile askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ile ülke güvenliği ile doğrudan doğruya ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait harekat ve savunma amaçlı yerler hariç Hazine ve özel idareye ait arazi ve arsalar belediye veya valiliğin teklifi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye; belediye ve mücavir alan hudutları dışında özel idareye bedelsiz terk edilir ve tapu kaydı terkin edilir. Ancak, bu yerlerin üzerinde bina bulunduğu takdirde, arsası hariç yalnız binanın halihazır kıymeti için takdir edilecek bedel ödenir. Bedeli ve ödeme şekli taraflarca tespit olunur.*
>
> *Bu suretle maledilen arazi ve arsalar belediye veya özel idare tarafından satılamaz ve başka bir maksat için kullanılamaz. Bu hususta tapu kütüğünün beyanlar hanesine gerekli şerh konur..."*

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, ÜyelerŞükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/10/2021 tarihli toplantısında; başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye

göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

9. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dava, davacının maliki olduğu taşınmaz kaydı üzerine *"yeşil saha"* şerhi bulunması ve tasarrufun kısıtlanması nedeniyle idare tarafından kamulaştırma yapılmaksızın hukuken el atıldığından bahisle zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

11. Dosyanın incelenmesinden; uyuşmazlığa konu Ankara İli, Mamak İlçesi, Ortaköy Mahallesi, 51261 ada 1 sayılı parselin onaylı imar planında *"ağaçlandırılacak alan (yeşil saha)"* kullanımına ayrıldığı, bu yönde taşınmazın tapu kaydına şerh konulmak suretiyle tasarrufun kısıtlandığı, imar planına uygun herhangi bir işlem yapılmadığı, olumlu görev uyuşmazlığı çıkaran davalı idare ve davacı tarafından herhangi bir fiili el atma durumunun söz konusu olmadığının beyan edildiği belirlenmiştir.

12. Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, *idari işlem*; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, *idari eylem* olarak tanımlanmaktadır.

13. Davacının planla kısıtlamadan kaynaklı hukuki el atma iddia ve beyanı, davalı idarenin söz konusu taşınmaza fiilen el atılmadığına dair cevap dilekçesi ile dosya kapsamından, uyuşmazlığın imar uygulama işlemi ve bu kapsamda idarenin eylemsiz kalmasından ibaret hukuki müdahaleye ilişkin olduğu, kamu gücüne dayanılarak, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem bulunduğu anlaşılmaktadır.

14. Belirtilen nedenlerle; Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/06/2021 tarihli ve E.2021/88 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/06/2021 tarihli ve E.2021/88 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/10/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Şükrü	Mehmet	Birol
TOPAL	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN